

Секція: Фінанси і податкова політика

КУХАРЕНКО Т. Г.

студентка V курсу, факультету

економіки та оподаткування

Національний університет державної

податкової служби України

м. Ірпінь, Україна

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Податкове законодавство України є доволі складним і заплутаним. А постійне внесення змін та доповнень ще більше ускладнюють життя звичайним платникам податків. Саме тому виникає потреба в допомозі спеціалістів у сфері податків. В Україні найбільшою мірою законодавчо врегульоване державне податкове консультування, де в ролі консультантів виступають працівники контролюючих органів. Серед багатьох інших обов'язків, вони також повинні надавати консультації та роз'яснення щодо окремих норм податкового законодавства.

Проблемам розвитку і вдосконалення масово-роз'яснювальної роботи завжди приділялась значна увага серед вітчизняних науковців і практиків, зокрема в працях В. Андрущенко, З. Варналія, І. Крисоватого, П. Мельника, В. Мельника, В. Онищенко, А. Соколовської, Л. Тарангул, Ф. Ярошенко та ін. [6, с. 47].

Відповідно до Податкового кодексу України (далі – ПКУ), податкова консультація – це допомога контролюючого органу конкретному платнику податків стосовно практичного використання конкретної норми закону або нормативно-правового акта з питань адміністрування, нарахування та сплати податків чи зборів, контроль за справлянням яких покладено на

такий контролюючий орган. Платник податків має право вибрати форму отримання консультації: усна, письмова або електронна [1].

Контролюючі органи мають право надавати консультації виключно з тих питань, які належать до їх повноважень: організації адміністрування податків і зборів, визначених чинним законодавством; подання податкової звітності; строків сплати; порядку обліку платників податків тощо [4].

З метою надання консультацій платникам податків Державна фіскальна служба України (далі – ДФСУ) проводить активну масово-роз’яснювальну роботу, яка, в першу чергу, полягає у щомісячному друкуванні офіційного журналу «Податковий вісник» та наданні інформаційно-довідкових послуг платникам у телефонному режимі, факсом та електронною поштою. Для реалізації даних дій при ДФСУ функціонує Інформаційно-довідковий департамент. Його мета – консультування запитувачів з питань Податкового та Митного кодексів України, законодавства з єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування та іншого законодавства, контроль за додержанням якого покладено на Державну фіскальну службу.

Останнім часом отримання податкових консультацій від контролюючих органів по телефону стає дедалі популярнішим серед платників податків (табл. 1)

Таблиця 1

**Послуги Інформаційно-довідкового департаменту Державної
фіскальної служби України в 2013 – 2014 роках***

Рік Вид послуги	2013	2014
по телефону	1 100 500	1 133 200
електронною поштою та факсом	26 300	22 800
у письмовій формі	944	465
з використанням автовідповідача	457	108
РАЗОМ	1 128 200	1 156 600

* складено автором за даними [2; 3]

Найчастіше суб'єкти господарювання та громадяни зверталися з питань оподаткування податком на додану вартість, сплати податку на доходи фізичних осіб та оподаткування прибутку підприємств [2; 3]. Таким чином, збільшення загальної кількості наданих консультацій свідчить про зростання довіри населення до контролюючих органів, про необхідність кваліфікованої допомоги у застосуванні чинних норм законодавства.

Для уникнення неоднозначного трактування положень податкового законодавства відповіді на звернення суб'єктів господарювання та громадян надаються з використанням Баз знань – автоматизованої бази уніфікованих відповідей на запитання платників податків, що в значній мірі сприяє наданню однакових відповідей на аналогічні запитання. Станом на 01.01.2015 База знань містить 12 991 запитання – відповідей, у тому числі з питань оподаткування – 11 860 запитань-відповідей, державної митної справи – 637 запитань-відповідей, єдиного внеску – 494 запитання-відповіді [3].

Також для надання необхідної інформації платникам податків у кожній області, місті Києві та Севастополі створені центри обслуговування платників податків (далі – ЦОП), з метою надання якісних, кваліфікованих сервісних послуг.

На сьогодні обслуговування платників податків здійснюється 465 Центрами обслуговування, які надають 94 адміністративні послуги. Протягом січня 2015 року Центрами надано майже 246,3 тис. адміністративних послуг. Окрім отримання консультативних та інформаційних послуг, відвідувачі Центрів обслуговування платників податків мають можливість подати податкову звітність та одержати ключі електронного цифрового підпису [7].

З 11.03.2014 року ДФСУ здійснює інтернет-опитування щодо задоволеності платників податків рівнем обслуговування ЦОП (рис. 1).

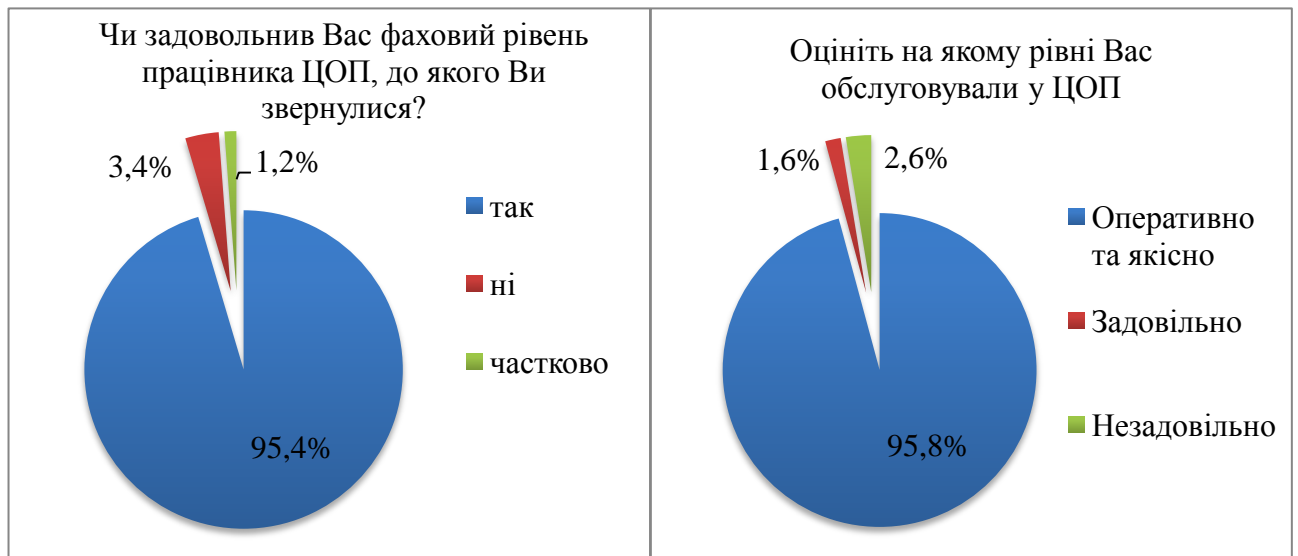

Рис. 1. Результати опитувань платників податків щодо якості наданих послуг ЦОП станом на 05.03.2015*

* побудовано автором на основі даних [5; 8]

Одержані показники свідчать про ефективність функціонування ЦОП та професійний рівень надання допомоги платникам податків.

Загалом можна зробити висновок, що державні податкові консультації на сьогодні успішно розвиваються, вдосконалюються, є необхідними для платників податків і сприяють налагодженню взаємостосунків між платниками податків та контролюючими органами.

Однак велика кількість наданих консультацій говорить не лише про успішність масово-роз'яснювальної роботи ДФСУ, а й про недосконалість податкового законодавства України. Великою проблемою є також відсутність стабільності, оскільки необхідно спочатку побачити результати від запроваджених нововведень, ніж вводити все нові й нові зміни.

Література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755VI (редакція від 13.03.2015) — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

2. Звіт про виконання Плану роботи Інформаційно-довідкового департаменту Міндоходів на 2013 рік – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/material/000/085/132026/5.doc>

3. Звіт про виконання Плану роботи Інформаційно-довідкового департаменту Державної фіскальної служби України на 2014 рік – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sfs.gov.ua/data/material/000/127/183495/ZVIT_IDD_2014_4_40B_4.doc

х

4. Куц М., Семикопенко В. Податкова консультація: судові оскарження правового акта індивідуальної дії / М. Куц, В. Семикопенко // Податковий Вісник Міністерства доходів і зборів. — № 21. — 2012 — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/2043>

5. Оцініть на якому рівні Вас обслуговували у ЦОП– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/opros2/155.html>

6. Проскура К. П. Результативність роз'яснювальної роботи податкових органів // Фінанси, податки, облік. – 2013. – Вип. № 4-6. – С. 47 – 52

7. У січні Центрами обслуговування платників надано понад 246 тис. адміністративних послуг – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentri/novini/186196.html>

8. Чи задовольнив Вас фаховий рівень працівника ЦОП, до якого Ви звернулися?– [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/opros2/153.html>